

Nieuwsbrief

Historische Vereniging Wormerveer

jaargang 20, nummer 53 (juni 2022)

www.hvwormerveer.nl

Nieuws vanuit het bestuur een bijdrage van Dick Zwart

In memoriam Ruud Pauw

Op 14 april jl. overleed ons oud-bestuurslid Ruud Pauw. Het was bekend dat Ruud ernstig ziek was, maar het bericht van zijn overlijden kwam hard binnen. Ik heb Ruud leren kennen bij de oprichting van de HVW, waarna hij een aantal jaren penningmeester was. Persoonlijk was ik erg op hem gesteld en ik denk dat het wederzijds was. Nadat de HVW de oude begraafplaats aan de Marktstraat had geadopteerd, was ook Ruud op zaterdagmorgen bezig met onderhoudswerkzaamheden. Tijdens het bezorgen van de Wormerveer Weleer of de Nieuwsbrief liep ik altijd even zijn winkel De Glazen Pauw binnen voor een praatje. Dat praatje ging meestal over Wormerveer, waarbij dan ook meteen de mogelijke gemeentelijke monumenten ter sprake kwamen. Ruud zijn wens was, begraven te worden op de oude begraafplaats aan de Marktstraat. Om dit mogelijk te maken, was nog wel een hobbel te nemen, omdat op de begraafplaats geen nieuwe graven worden uitgegeven. Dankzij de prettige samenwerking met de Gemeente Zaanstad is het toch gelukt de wens van Ruud te vervullen en hem te begraven op het mooiste plekje van Wormerveer.

Van de penningmeester, een bijdrage van Ferry Jakobs

Op onze ledenvergadering van 11 april jl. kon ik mij als penningmeester voor het eerst voorstellen aan de leden en financiële verantwoording afleggen over de afgelopen periode. De kascommissie heeft het bestuur décharge verleend over het gevoerde beleid. De nieuwe kascommissie bestaat uit de leden Hans de Witte en André Philippo. Margreet Koeman is reserve kascommissielid. De vereniging is financieel gezond, maar er zijn natuurlijk 'bedreigingen' voor de toekomst. Van belang is, dat het ledenbestand stabiel blijft of groeit. De HVW hoopt, dat nieuwe inwoners van Wormerveer zich ook voor de historie van hun dorp gaan interes-

seren en lid worden van onze vereniging. Van de contributienota's die afgelopen november zijn verzonden, zijn bijna de meeste betaald. Ik kan niet genoeg benadrukken, dat een spoedige betaling van het contributiegeld van groot belang is. Op grond van deze inkomsten organiseert de HVW immers haar activiteiten.

Van de secretaris, een bijdrage van Aly Heijltjes-Gorter

Na het opheffen van de coronamaatregelen pakte de HVW snel de draad weer op met het plannen en organiseren van diverse activiteiten. Om zoveel mogelijk mensen te bereiken, is aan deze activiteiten via de Zaanse (dag)bladen, onze Facebookpagina en onze website aandacht besteed. Leden, van wie het secretariaat over een e-mailadres beschikt, ontvingen persoonlijk bericht.

De volgende activiteiten hebben plaats gevonden of staan gepland:
1 maart 2022 boekenmarkt in het clubhuis

De boekenmarkt, op initiatief van de werkgroep archief georganiseerd, was een groot succes. Het ligt in de bedoeling vaker een dergelijke markt te organiseren.

9 april 2022 filmvoorstellingen over de Zaanbrug in De Stoomhal, Wormer

De filmvoorstellingen, waarover ik in de vorige Nieuwsbrief al schreef en die gepland stonden voor 12 februari, moesten helaas worden geannuleerd in verband met corona. Op zaterdag 9 april jl. gingen de filmvoorstellingen in de herkansing. Aanleiding was de start van de ver-

vang van de Zaanbrug. Henk Renaud en Thijs Ris schetsten een historisch beeld van de eerste tot de huidige Zaanbrug. Daarnaast werd een aantal korte films over het gebied rond de Zaanbrug vertoond. Een en ander kwam in samenwerkingsverband tussen de Historische Vereniging Wormerveer, Historisch Wormer en Stichting Historisch Oost-Knollendam tot stand. Inmiddels vorderen de werkzaamheden voor de tijdelijk brug gestaag.

11 april 2022 jaarvergadering

Op de jaarvergadering maakten de leden, behalve met de penningmeester, ook kennis met het bestuurslid Bernhard Boot. René Bont was afgetredend, maar stelde zich weer herkiesbaar. Helaas is het bestuur er nog niet in geslaagd een voorzitter te vinden. De hoofdmoot van de jaarvergadering ging over de financiën. De penningmeester heeft een en ander in zijn bijdrage in deze nieuwsbrief al nader toegelicht. Naast de financiën kwam o.a. het volgende ter sprake:

- Maquette Wormerveer Anno 1750

Vanuit de vergadering stelde een lid de vraag of de maquette Wormerveer Anno 1750 niet beter kan worden opgeruimd. De opslag ervan kost jaarlijks euro 261,10 terwijl ten toon stellen van de maquette slechts bij hoge uitzondering (op Open Monumenten Weekend) is toegestaan. Probleem hierbij is bovendien, dat de maquette op de eerste verdieping van pakhuis De Schepel staat en slechts per steile, smalle trap, te bereiken is. Het bestuur wil deze vraag graag aan haar leden voorleggen. Hierbij derhalve het verzoek uw standpunt hierover voor 1 september 2022 kenbaar te maken via secretaris@hvwormerveer.nl of via het secretariaatsadres van onze vereniging p/a Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan.

- Werkgroep Distributie

Dirk Kuijper stopt met de coordinatie van alle daarmee samenhangende werkzaamheden ten aanzien van de verzending van de Wormerveer Weleer en de Nieuwsbrief. Nico Tromp

Informatie
bord
nieuwe
Zaan-
brug

neemt zijn taken over. Dirk heeft inmiddels van het bestuur een bloemetje en een cadeaubon ontvangen voor zijn inzet de afgelopen jaren. De oproep van het bestuur tijdens de jaar-vergadering voor bezorgers en rapers van de Wormerveer Weleer en Nieuwsbrief bleef niet zonder resultaat. We beschikken nu zelfs over diverse reserves!

- Vacature Werkgroep Advies, Documentatie en Meldpunt

Namens de HVW zitten Jan Betlem en Jan Klomp in genoemde werkgroep. De laatste heeft laten weten te stoppen met deze werkzaamheden. Het bestuur is derhalve op zoek naar een opvolger.

- Wat houden de werkzaamheden onder meer in:

- u bent de 'ogen' in Wormerveer en meldt in de werkgroep bedreigde panden/buurten die het waard zijn onder de aandacht te brengen

- u meldt werkzaamheden die eventueel niet legaal zijn. Een goed voorbeeld hiervan is het pand Dekker, waar via de gemeente een bouwstop is opgelegd na melding door de werkgroep.

- u houdt ingediende bouwvoorvragen in de gaten. Mede door input vanuit Wormerveer zijn pand Dekker, de brandweerkazerne, alsmede de pastorie en kerk aan de Marktstraat beschermd als gemeentelijk monument.

- u verricht af en toe wat zoekwerk of brengt een locatiebezoek, maar het merendeel gaat via Internet

- de werkgroep vergadert eens in de twee/drie maanden

Aanmeldingen via

secretariaat@hvwormerveer.nl

dan wel telefonisch 075-6351964.

Na afloop van de jaarvergadering werd een aantal films vertoond over het heden en verleden van Wormerveer, gemaakt door ons lid Bram v.d. Honing. Een mooie terugblik op ons dorp. Wat is er veel veranderd!

De catering was in goede handen bij Nora en Johan van Poelgeest en Han Eelman. Mevrouw Dik verzorgde als vanouds de presentielijst. Bij de jaarvergadering waren negen-entertig leden aanwezig.

de jaarvergadering

4 mei 2022 Dodenherdenking

Namens het bestuur van de HVW is op Dodenherdenking een krans gelegd bij het monument aan de Stationsstraat/Zaanweg. Helaas bleef ook dit jaar de stille tocht achterwege. Ditmaal omdat het 4 mei comité de veiligheid van de deelnemers aan de stille tocht niet kon garanderen.

Dick Zwart en Aly Heijltjes leggen een krans neer bij het oorlogsmonument

14 en 15 mei 2022 Tentoonstelling in Dorpshuis De Noorddam, Westknollendam

Yola van Splunteren van onze werkgroep Heden en Verleden heeft meegewerkt aan een tentoonstelling in Westknollendam in verband met het 50-jarig bestaan van dorpshuis De Noorddam. Een en ander zag er verzorgd uit. Aan de hand van films en foto's kreeg men een goed beeld van hetgeen de afgelopen vijftig jaar daar georganiseerd is.

11 juni 2022 boekenmarkt op het Marktpllein en Kunst uit de Bocht

Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief waren nog geen foto's hiervan beschikbaar.

Schoolfotokijkdagen in juni, september, oktober en november 2022

Vanaf 29 maart 2022 organiseert de Historische Vereniging Wormerveer op initiatief van de werkgroep Archief maandelijks op de laatste dinsdag van de maand een schoolfotokijkdag in het clubhuis. De werkgroep Archief hoopt op deze manier bij de haar in bezit zijnde schoolfoto's zoveel mogelijk namen van leerlingen boven water te krijgen. De Cor Bruijnschool stond als eerste op het programma (29 maart jl.). Hierna volgden de School met den Bijbel/Johan Boumanschool (26 april jl.) en de St. Jozefschool/Nicolaasschool/Bisschop Romeroschool (31 mei jl.). Op **28 juni a.s.** staan School B/Herman Gorterschool/Willem Zijlstra-school gepland. Na de zomervakantie komen de volgende scholen aan de beurt:

- **27 september:** Gemeenteschool/School D/Noorderschool

Marktstraat, A.H. Gerhardschool, Jan Lighthartschool en School F (Goudastraat)

- **25 oktober:** Floraschool Tulpkade/Tulpstraat, alle kleuterscholen in Wormerveer: Fröbelschool Noord en Zuid, Kwetterhof, Prinses Marijke en de kleuterscholen in de Westersstraat: Klein Duimpje, Zevensprong, Prinses Christina en Lelijke Eendje

- **29 november:** Franse School, School A, Zuiderschool, Dorpsschool op de Noord. Het clubhuis is op genoemde dagen vanaf 10.00 uur tot 16.00 uur geopend. Mocht u op bovengenoemde dagen niet in de gelegenheid zijn langs te komen, dan kunt u een afspraak maken via **archivaris@hvwormerveer.nl** of via 06 42046964. Hebt u zelf foto's? Dan kunt u deze in het clubhuis laten scannen. Voor School E-Theo Thijsensschool wil de werkgroep Archief proberen een zaterdag in het Dorpshuis De Noorddam te reserveren voor de West-Knollendamse SFK-dag, mogelijk met schoolfilms en rondwandeling door West-Knollendam

In 2023 volgen schoolfotokijkdagen voor het voortgezet onderwijs.

Historische wandelingen

De HVW heeft weer een aantal historische wandelingen ingepland, te weten op:

26 juni rondwandeling Wormerveer Noord, start 13.00 uur in het clubhuis

3 juli rondwandeling Wormerveer Zuid, start 13.00 uur bij de muzikentent in het Wilhelminapark

17 juli rondwandeling Wormerveer Noord, start 13.00 uur in het clubhuis

28 aug rondwandeling Wormerveer Zuid, start 13.00 uur bij de muzikentent in het Wilhelminapark. Uw gids bij deze wandelingen is ons lid Piet Jongert. U kunt zich telefonisch bij Piet aanmelden via nummer 075-6213749. De kosten bedragen euro 4 per persoon.

Het Praatje gaat met Diet List-Hilderling

Diet hield 23 mei jl. haar tweede Praatje van dit jaar. Haar verhalen lokten, zoals altijd, veel reacties uit. Hierdoor kwam een leuke discussie op gang over het vroegere dagelijkse leven. Na de zomervakantie komt Diet weer in ons clubhuis langs.

10 en 11 september 2022 Open Monumenten Weekend met als thema duurzaamheid

Het is de bedoeling op 10 september in het clubhuis een bescheiden

boekenmarkt te houden en foto's te tonen van hergebruikte panden. Zowel op 10 als 11 september organiseert de HVW een wandeling 'hergebruik oude panden'. De verdere invulling door de HVW voor dit weekend is nog niet bekend.

Oktober 2022, maand van de geschiedenis met als thema 'Wat een ramp'

De werkgroep Archief zal in het kader van dit thema onder andere aandacht schenken aan de watersnood in 1916 en grote branden die in Wormerveer hebben gewoed. Men werkt nog aan een verdere uitwerking van de plannen. Zoals u hierboven hebt kunnen lezen, bruist de HVW weer van de activiteiten!

Vervolg Gevelsteen Huize Vesta

Het blijkt dat de mondeling toegezegde prijs voor de gevelsteen in de uiteindelijke schriftelijke offerte die de HVW van de betreffende steenhouwerij ontving, aanzienlijk hoger uitvalt dan de eerder geschatte prijsopgave van circa € 1.250. De steenhouwer vraagt € 3.250 exclusief 21% BTW en vervoerskosten vanaf Haarlem naar Wormerveer. Het bestuur heeft dan ook besloten niet tot aankoop over te gaan. De familie Dekker die ooit in het pand woonde en een donatie had aangeboden om de gevelsteen naar Wormerveer te krijgen, kon zich hierin geheel vinden.

Vervolg restauratie graf Huib van Calsem

In een vorige nieuwsbrief meldde ik u, dat de HVW bij de gemeente een subsidieaanvraag had ingediend om het grafje van de driejarige Huib te kunnen laten restaureren. Inmiddels heeft de HVW bericht ontvangen, dat de gemeente alle hieraan verbonden kosten voor haar rekening neemt. Men ziet het als het inlossen van een ereschuld. De HVW is de gemeente hiervoor uiteraard zeer erkentelijk. Na ontvangst van de formele opdracht tot consolidatie heeft Cees Woud zijn werkzaamheden gestart.

En verder

- QR-tegels bij monumenten in Wormerveer

Een inventarisatie door de HVW – op verzoek van marketing Zaanstreek – leverde op, dat geen enkele tegel in Wormerveer meer functioneert. Sommige QR-tegels zijn zelfs niet meer te vinden. De HVW heeft dit bedroevende resultaat doorgegeven aan marketing Zaanstreek met het voorstel in plaats van een QR-straattegels een schildje met een QR-code aan te brengen op de muur van de betref-

fende monumenten. Marketing Zaanstreek gaf aan een en ander zo snel mogelijk op te nemen met gemeente Zaanstad.

Oude Begraafplaats West

- In een artikel van Sarah Vermoolen, verhalenverteller in Zaanstad, van 18 januari jl. stond de Oude Begraafplaats West centraal. Zij deed hierin ook een oproep voor

alle vrijwilligers

vrijwilligers. Eenzelfde oproep plaatste ik in de vorige nieuwsbrief. Een en ander resulteerde in een drietal aanmeldingen, te weten Huib Bakker, Peter Sollie en Monique Fontijn. Zie voor het artikel van Sarah Vermoolen de volgende link:

<https://www.dezaanseverhalen.nl/gedenkmonument-mag-niet-ondersnuewen>

Dick Zwart en Sarah Vermoolen

Omhakken van een aantal bomen

In alle vroegte werd op vrijdagmorgen 28 januari jl. de monumentale dode kastanjeboom op de begraafplaats met groot materieel omgezaagd. Er komt een lindeboom voor in de plaats. Het versnipperen van alle takken en het doorzagen van de grote stomp nam aardig wat tijd in beslag. Behalve de dode kastanjeboom werd ook een aantal gemerkte

bomen weggehaald. Op de anders zo rustige begraafplaats was het een herrie van belang! Aan het eind van de dag was alles keurig opgeruimd door de boomspecialisten. Een paar dagen later raasde een storm over Nederland. De kap-actie kwam dus precies op tijd.

Molensteen voormalig terrein Wessanen Fabrieken

De HVW heeft het projectbureau Waterland Real Estate, belast met de ontwikkelingen van het voormalig Wessanenterrein, verzocht de molensteen met vlaggenmast bij de ingang van Meneba een plek te geven in de nieuwe ontwikkelingen op genoemd terrein. Deze steen verwijst immers naar de ruim 250 jaar oude geschiedenis van Wessanen en dient derhalve niet verloren te gaan. Het projectbureau heeft laten weten de molensteen op een prominente plaats in de nieuwe ontwikkelingen te laten terugkomen. Ook andere onderdelen en items van cultuurhistorische waarde zullen in de nieuwe ontwikkeling van het terrein een plek krijgen. De HVW wordt overigens ook nauw betrokken bij het benoemen van de straatnamen in deze nieuwe wijk.

Gevelsteen Zaanweg 49A

Het secretariaat ontving op 20 december jl. van ons lid Hans Boon een bericht over een gevelsteen van molen De Hoop. Deze gevelsteen werd in 1892 bij de bouw op de achtergevel van het pand Zaanweg 49A geplaatst, een jaar nadat Koninklijke Wessanen startte. Hans heeft vijftien jaar in genoemd pand gewoond. Halverwege de zeventigerjaren van de vorige eeuw was de steen ineens verdwenen. Niemand wist wat er mee gebeurd was. Jaren later ontdekte Hans de steen in kwestie op de muur naast de ingang van het Molenmuseum in Koog aan de Zaan. De steen zag er nog goed uit. Hoe de steen daar terecht is gekomen, kon niemand hem vertellen. Hans pleitte bij het bestuur ervoor de steen terug te halen naar het pand Zaanweg 49A of elders in Wormerveer. Het bestuur van de HVW heeft hierop contact opgenomen met het Molenmuseum. Men meldde echter, dat de steen tot de collectie van het museum hoort.

Geslepen glasraam 100 jaar Klinckenberg

Genoemd glasraam heeft jaren in verband met plaatsgebrek in het clubhuis bij ons onlangs overleden lid Ruud Pauw opgeslagen gestaan. Met de start van de bouw van de

nieuwe Agoraschool op het Klinkenbergterrein kwam Ruud op het idee het raam in genoemde school te laten plaatsen. Zowel de architect Paul Carré als het bestuur van Agora vinden dit een goed idee. Het bestuur van de HVW juicht dit initiatief toe en heeft besloten het raam aan de nieuwe Agoraschool te schenken. Ik houd u op de hoogte.

Nieuw logo HVW

Zoals u weet, heeft de HVW een nieuw logo: De Adelaar op het markante pand van de zeepziederij van Jan Dekker. Toen Jan Dekker dit logo op het HVW-briefpapier zag, stuurde hij het secretariaat onderstaande foto.

De oprichter van De Adelaar, Jan Dekker, was zijn overgrootvader. Op de foto uit het familiearchief ziet u Robbert Ernst Dekker (1902-

1973), die met de nodige bravoure op De Adelaar was geklommen. De datum van de foto is niet

bekend, maar geschat wordt dat deze rond 1920 is genomen. Robbert Ernst was de jongste broer van Jan Dekker's oma Riek (Hendrika Maria) Dekker (1896-1982) en zoon van Johan Willem Dekker (1869-1949) en Anna Geertruida Honig (1871-1952), geboren op huize Overbosch. Na de tweede wereldoorlog verhuisde hij naar Mallorca, waar hij een hotel begon.

Artikel in WW over de Wormerveerse schipperij

Op 11 april jl. ontving het secretariaat een e-mail van ons lid Arian van Bergen naar aanleiding van het artikel van Letty Swart in de Wormerveer Weleer nr. 48. Arian reageerde op het in de Wormerveer Weleer van maart jl. In het artikel van Letty Swart over de Wormerveerse schippersfamilies rondom 't Zwaantje

wordt ook melding gemaakt van het schip de Cornelia waarop schipper Adrianus van Bergen voer. Deze Adrianus is waarschijnlijk mijn overgrootvader die op latere leeftijd conciërge werd op de School met den Bijbel. Het naambord van de Cornelia hangt bij mij nog in de hal naar zolder (zie vorige kolom).

WormerVEER

Een bijdrage van Dirk Kuijper

In de kop Wormerveer ziet u "VEER" dikgedrukt. Het waarom leg ik u hieronder uit. Sinds 1956 woon ik samen met mijn vrouw Nel op het adres Surinamestraat 1 in Wormerveer. Waar is dat. zult u zich afvragen. Wel, achter Oliefabriek Crok en Laan. Wij kijken op de zijkant van sportschool Big Gym. Mijn naamgenoot, die in Assendelft woont, heeft een stamboom uitgezocht. Daaruit kwam naar voren, dat mijn overgrootvader rond 1850 zijn boerderij in Jisp verruilde voor een boerenplaats aan het Zuideinde in Wormerveer. Deze boerderij stond ongeveer op de plaats waar nu de Dekamarkt is gevestigd. Maar met die verwisseling pachtte hij tevens het Zuider Overzetveer. Daarmee is het dik gedrukte "VEER" Verklaard. Voeg daarbij dat mijn grootvader daar is geboren en u zult begrijpen dat deze plek voor ons zeer bijzonder is.

Nieuwe leden

Dhr. R. Snabel, dhr. D. Bakker, dhr. G.J. Mars, mevr. Van de Geer, dhr. L.M. da Rocha Teixeira, dhr. M. Skotarczak, mevr. V. v.d. Leeden, mevr. M. Assen-Stelling, dhr. E.J.T. Roos, mevr. A. Stuurman en mevr. G.C.M. Wagemans.

Welkom bij onze vereniging!

ANBI, schenkingen en legaten

De HVW is een culturele Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dat betekent, dat het fiscaal aantrekkelijk kan zijn de vereniging eenmalig of periodiek giften te schenken. Er gelden wel enkele regels. Er mag geen tegenprestatie tegenover de gift staan. Zo kan de contributie voor de vereniging niet worden afgetrokken. En met bankafschriften of kwitanties moet bij de belastingdienst kunnen worden aangetoond dat er daadwerkelijk een gift of giften zijn gedaan. Meer informatie hierover is te vinden op de website van de belastingdienst. De Historische Vereniging Wormerveer staat geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (Culturele ANBI) onder RSIN/fiscaal nummer ANBI 8156.54.273.

De HVW is bereikbaar via de Steijnstraat naast nr. 2 - (zie foto)

Tenslotte

Hebt u uw (nieuwe) e-mailadres al doorgegeven aan secretaris@hvwormerveer.nl ?

Colofon

De HVW Nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar (april, augustus en december) voor leden en begunstigers van de Historische Vereniging Wormerveer.

Redactie

Carole Post van der Linde, Atie Bouwmans, Aly Heijltjes-Gorter.
Redactieadres: Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan
e-mail: alyheijltjes@hotmail.com

Opmaak: Roel Larooij

Printwerk

HuighHaverlag Printing, Wormerveer

Distributie

contactpersoon: Dik Kuijper,
tel. 075 - 6285227

Verenigingssecretariaat

Doktersland 28, 1541 NK Koog aan de Zaan,
tel. 075 - 6351964,
e-mail: secretaris@hvwormerveer.nl

Website

www.hvwormerveer.nl

Bestuur

voorzitter	vacant
secretaris	Aly Heijltjes-Gorter
penningmeester	Ferry Jakobs
algemeen	Dick Zwart
algemeen	Jan Betlem
algemeen	Nico Tromp
algemeen	René Bont

Werkgroepcoördinatie

e-mail: voorzitter@hvwormerveer.nl

Kantoor/Archief

p/a Zaanweg 124 achter - 1521 DS
Wormerveer
Ingang aan de Steijnstraat - naast nr. 2
Open op dinsdag- en vrijdagmiddag van
13.30 - 16.00 uur

Contributiebetaling 2022:

€ 18,50 (of € 26,- voor een gezinslidmaatschap) per jaar.

Bedrijfslidmaatschap € 50,- per jaar.

NL12 RABO 015198252

overige betalingen:

NL88 RABO 0394910885

KVK Amsterdam 34180336